

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi
tomi.lindholm@lvm.fi

LAUSUNTO
2.11.2015

Lausuntopyyntönnö 28.9.2015 (LVM 1042/03/2015)

LAUSUNTO POSTILAIN MUUTTAMISTA KOSKEVAAN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN

Yleistä

Jakeluyhtiö Suomi pitää ehdotusta siirtyä toimilupasääntelystä ilmoitusmenettelyyn kannatettavana. Alalletulon esteiden poistamisella on kilpailua lisäävä vaikutus. Postilakia uudistettaessa on tärkeää huomioida myös, että kilpailevien postiyriyten välille saadaan toimivat ja tasapuoliset rajapinnat.

Ilmoitusmenettelyyn siirryttäessä osa nykyisistä toimilupien ehdoista on tarkoitus siirtää postilakiin. Tässä tulisi huomioida, että palveluille, jotka eivät kuulu yleispalvelun piiriin, tulisi asettaa ainoastaan olennaisten vaatimusten noudattamisen takaamiseksi tarpeellisia ehtoja.

Jotta postimarkkinoiden kilpailun lisääntyminen ja siten kuluttajien ja yritysasiakkaiden mahdollisuus saada käyttöönsä innovatiivisia ja kustannustehokkaita jakeluratkaisuja turvattaisiin, varhaisjakelua harjoittavilla postiyriyksillä tulee olla mahdollisuus hyödyntää varhaisjakeluverkkojaan jakamalla niissä myös mm. sopimusasiakkaidensa kirjepostia. Verkkojen laajempi hyödyntäminen tukee osaltaan sanomalehdille elintärkeän jakelupalvelun säilymistä ja siten sananvapautta ja yhteiskunnan demokraattista kehitystä. Myös postilainsäädännön tulee huomioida postiyriyten mahdollisuus hyödyntää verkkojaan em. tavoin poistamalla ja ennaltaehkäisemällä kohtuuttomien pullonkaulojen tai sopimusehtojen syntymisen joko lainsäädännön tai tiettyjä välttämättömiä tuotannon tekijöitä hallinnoivan Postin toimesta.

Osoitteenmuutos- ja jakelun keskeytyspalvelu

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että postiyriyksen tulee järjestää osoitteenmuutos- ja jakelun keskeytyspalvelu.

Postinsaajien kannalta olisi järkevintä, että markkinoille ei synny useita osoitepalveluita, joihin postinsaajien täytyy erikseen ilmoittaa jakeluun vaikuttavista muutoksista. Postilaissa tulisi varmistaa, että kilpailevat postiyriykset pystyvät hankkimaan oikeaan jakeluun tarvittavan tiedon Postilta kohtuulliseen, läpinäkyvään ja tasapuoliseen hintaan. Kohtuullisena hintana tulisi pitää ns. irrottamiskustannusta.

Jakeluyhtiö Suomen näkemyksen mukaan kilpailuilla postimarkkinoilla toimivalla postiyriyksellä tulisi olla myös mahdollisuus tuoda markkinoille sellaisia tuotteita, joille osoiteselvitystä ei tarvitse tehdä, jotta jakelupalveluiden tuotekehitys ja kustannustehokkuus kyetään turvaamaan asiakkaita hyödyttävällä tavalla.

Postinumerojärjestelmä ja postilokerot

Toimivan kilpailun kannalta on haasteellista, että postinumerojärjestelmää ylläpitää yleispalvelua tarjoava postiyritys. Tällöin ko. postiyritys voi kytkeä oman palvelukehityksensä ja –tuotantonsa tiiviisti postinumerojärjestelmään ja halutessaan muuttaa ja kehittää postinumerojärjestelmää omien tarkoitusperiensä mukaisesti. Tämän seurauksena voi olla mahdollista, että jakelupalveluja hankkivat asiakkaat eivät kykene ostamaan palveluita kannaltaan mielekkään laajuisesti, eivätkä kilpailevat postiyrietykset voi kilpailla taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisista osuuksista.

Toimivan kilpailun edellytyksenä on, että kaikilla postiyrietyksillä on mahdollisuus toimittaa postia kohtuulliseen hintaan myös postilokeroihin. Postin hallinnassa oleviin fyysisiin postilokeroihin tulisi pystyä toimittamaan postia suoraan niiden sijaintipaikkoihin. Ns. virtuaalisten postilokeroiden ja yrityspostinumeroiden takana olevat fyysiset toimituspaikat tulisivat olla myös vapaasti saatavilla kaikille alalla toimiville postiyrietyksille ilman tarvetta sopia asiasta Postin kanssa. Tämä turvaisi toiminnan suunnittelun ja kustannustehokkuuden kannalta välttämättömän läpinäkyvyyden sekä pienentäisi markkinoilla toimivien postiyrietysten riippuvuutta Postita.

Lopuksi

Vaikka Suomen postimarkkina onkin nyt avautumassa kilpailulle ja uusia postiyrietyksiä on tulossa markkinoille, Postin markkina-asema tulee säilymään vahvana tulevaisuudessakin. Postiyrietysten välisistä toimivista ja tasapuolisista rajapinnoista tulee siis lähes aina neuvotella Postin kanssa. Postin erittäin vahvan markkina-aseman vuoksi näiden kaupallisten neuvottelujen ei välttämättä aina voi olettaa johtavan tasapuoliseen ja kilpailua edistävään lopputulokseen. Markkinoiden toimivuuden ja tasapuolisten kilpailuedellytysten luomiseksi saattaakin olla välttämätöntä luoda postimarkkinaan kilpailun edellytykset turvaavaa erityislainsäädäntöäkin. Postilain valmistelun yhteydessä olisi syytä toteuttaa vaikuttavuusarviointi, jonka avulla selvitetäisiin, mitä eri tuotannon tekijöitä kilpailevat postiyrietykset joutuvat hankkimaan Postilta, mitä vaikutuksia tällä on sekä merkityksellisiin osto- että myyntimarkkinoihin ja miten ao. riippuvuussuhteita voitaisiin purkaa kilpailun edistämiseksi ja tehokkuuden lisäämiseksi.

Helsingissä 2.11.2015

Jakeluyhtiö Suomi Oy
Marko Toivari